

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ,
ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΑΣΩΝ**

**ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ
ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΔΑΣΩΝ
ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1997**

**ΑΠΟ
Σ. ΘΕΟΦΑΝΟΥΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΔΑΣΩΝ**

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΔΑΣΩΝ ΓΙΑ ΤΟ 1997

1. ΣΚΟΠΟΙ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ

Η πρόοδος στη Δασική Ανάπτυξη συνεχίστηκε και κατά τον υπό επισκόπηση χρόνο. Οι στόχοι που τέθηκαν, οι κυριότεροι από τους οποίους εκτίθενται πιο κάτω, έχουν επιτευχθεί:

- Προστασία των δασών, ιδιαίτερα από τις πυρκαγιές.
- Αναδάσωση καμένων και άλλων γυμνών εκτάσεων.
- Προστασία και διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος.
- Παραγωγή ξυλείας και άλλων προϊόντων, σπόρων και φυτών.
- Δασοκομική περιποίηση συστάδων.
- Ορθολογιστική διαχείριση των δασών.
- Δασική εκπαίδευση.
- Δασικές έρευνες.
- Αύξηση της αποτελεσματικότητας στη δασική διαχείριση και προστασία των δασών με τη βελτίωση και επέκταση του οδικού και τηλεπικοινωνιακού δικτύου.
- Βελτίωση και ανέγερση δασικών κτιρίων.
- Αγορά νέων μηχανημάτων και συντήρηση των παλιών.
- Εισαγωγή και χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών γι' αύξηση της παραγωγικότητας.
- Αναψυχή του κοινού με τη δημιουργία, επέκταση και συντήρηση Εθνικών Δασικών Πάρκων, εκδρομικών και κατασκηνωτικών χώρων.
- Κατασκευή και συντήρηση μονοπατιών μελέτης της φύσης.
- Πρόνοια για αγορά και προστασία μνημείων της φύσης.
- Προστασία της χλωρίδας και πανίδας του τόπου μας.
- Παροχή εργασίας στους περιοίκους των δασών.

2. ΔΑΠΑΝΕΣ

Για την επίτευξη των πιο πάνω στόχων εγκρίθηκαν πιστώσεις ύψους £5.102.805 στον Τακτικό Προϋπολογισμό και £4.344.200 στον Προϋπολογισμό Ανάπτυξης.

Το ολικό ποσό που δαπανήθηκε και από τους δύο Προϋπολογισμούς ήταν £8.686.108 (δηλ. ποσοστό 91,9% περίπου).

Επιπρόσθετα μέσω του Σχεδίου Βοήθειας της Υπάτης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες, εγκρίθηκε ποσό £395.868 και διαπανήθηκε για διάφορα αναπτυξιακά έργα όπως αναδύσωση, δασοκομία, δρόμοι, πυροπροστασία/αντιπυρικές λωρίδες, την αγορά διαφόρων οχημάτων/μηχανημάτων καθώς επίσης τη διοργάνωση σεμιναρίων. Το μέγεθος των έργων συνυπολογίζεται στα κεφάλαια που ακολουθούν. Ανάλυση της ξένης αυτής βοήθειας παρουσιάζεται στο κεφάλαιο 15.

3. ΕΣΟΔΑ

Το Τμήμα Δασών, μέσα στο 1997 είχε έσοδα £1.424.119 από προσφορά αγαθών και υπηρεσιών. Επιπρόσθετα το ποσό των £146.925 αντιπροσωπεύει την αξία δασικών προϊόντων που παραχωρήθηκαν με πίστωση, καθυστερημένα ενοίκια, καθώς επίσης τα έξοδα συγκομιδής και μεταφοράς μέρους της ξυλείας που παραδόθηκε στις Δασικές Βιομηχανίες Κύπρου και που θα εισπραχθούν μέσα στον επόμενο χρόνο. Σημειώνεται ότι η δωρεάν προσφορά αγαθών και υπηρεσιών προς το κοινό είναι πολύ μεγαλύτερης αξίας από τα πιο πάνω έσοδα.

4. ΔΑΣΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

Η προστασία των δασών από τη φωτιά, ιδιαίτερα τα παρατεταμένα θερμά και ξηρά καλοκαίρια, είναι το κύριο μέλημα της Δασικής Υπηρεσίας.

- Το Σώμα Δασοπυροσβεστών, που αποτελεί την κυριότερη δύναμη πυρόσβεσης, λειτούργησε με 140 άνδρες. Οι Δασοπυροσβέστες απασχολήθηκαν σε διάφορα έργα σε καίρια σημεία των δασών και ήταν σε συνεχή επικοινωνία με το Κέντρο, μέσω ραδιοτηλεφώνων.
- Κατά τους καλοκαιρινούς μήνες λειτούργησαν δεκατέσσερα πυροφυλάκια που βρίσκονται πάνω σε κορυφές των βουνών. Τα πυροφυλάκια λειτούργησαν πάνω σε εικοσιτετράωρη βάση με σκοπό την επισήμανση και αναγγελία των πυρκαγιών.
- Κατασκευάστηκαν δασικοί δρόμοι μήκους 3,52 χιλιομέτρων περίπου και διαπλατύνθηκαν άλλοι συνολικού μήκους 40,13 χιλιομέτρων. Επιπρόσθετα κατασκευάστηκαν 11,29 χιλιόμετρα δρόμων προσπέλασης και 53,05 χιλιόμετρα εξαγωγικοί δρόμοι, που χρησιμοποιούνται και σαν αντιπυρικές λωρίδες.
- Κατασκευάστηκαν άλλες δύο δεξαμενές νερού στη Δασική Περιφέρεια Τροόδους ανεβάζοντας τον ολικό αριθμό τους στις 53. Σε διάφορες σωλήνες που περνούν από τα δάση και σε δεξαμενές μπήκαν άλλα τέσσερα υδροστόμια, έτσι που να μπορούν να προμηθεύονται νερό οι δασικές πυροσβεστικές σε περίπτωση πυρκαγιών.

- Συνεχίστηκαν οι καθημερινές περιπολίες, ειδικά κατά μήκος της οριοθετικής γραμμής και δόθηκαν συμβουλές και προειδοποιήσεις σε αγρότες και άλλους να μη ανάβουν φωτιά.
- Το Μάιο γιορτίστηκε η "Εβδομάδα Προστασίας Δασών", κατά την οποία μεταξύ άλλων δραστηριοτήτων έγινε και εθελοντική αιμοδοσία από το προσωπικό του Τμήματος Δασών.
- Έγιναν διαλέξεις στην Εθνική Φρουρά, στην Αστυνομία και στο κοινό για την πρόληψη και καταπολέμηση των δασικών πυρκαγιών. Επίσης μεγάλη δημοσιότητα δόθηκε από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης.
- Η μηχανοποίηση στην καταπολέμηση δασικών πυρκαγιών συνεχίστηκε. Ήτσι ο Δασικός Πυροσβεστικός στόλος αποτελείται τώρα από τριάντα πυροσβεστικά οχήματα, εικοσιδύο μικρά περιπολικά οχήματα πυρόσβεσης και 96 αντλίες.

Παρόλα τα μέτρα που πάρθηκαν, κατά το 1997 εξεράγησαν 19 πυρκαγιές σε κρατικά δάση, από τις οποίες οι δύο οφείλονταν σε κεραυνούς, και έκαψαν έκταση 167 εκταρίων μόνο. γιατί οι πλείστες τέθηκαν υπό έλεγχο μόλις ξεκίνησαν. Η πιο μεγάλη σε έκταση ήταν εκείνη που ξέσπασε στη Ζούνα (Δάσος Πάφου), κοντά στη νεκρή ζώνη από άγνωστα αίτια και έκαψε έκταση 120 εκταρίων.

Οι περισσότερες δασικές πυρκαγιές ξεκίνησαν από ιδιωτικές περιουσίες, όπου οι ιδιοκτήτες δεν πήραν τα κατάλληλα προληπτικά μέτρα και δεν εξασφάλισαν την αναγκαία άδεια για να καψαλίσουν τα χωράφια τους που βρίσκονται κοντά στο δύσος.

Το Τμήμα Δασών με τα μέσα που διαθέτει βοήθησε επίσης και στην καταπολέμηση πυρκαγιών μέσα σε ιδιωτική ή χαλίτικη γη κυρίως κοντά στα δάση οι οποίες έκαψαν έκταση περίπου 1 845 εκταρίων.

Το Τμήμα Δασών λαμβάνει όλα τα προληπτικά μέτρα εναντίον των πυρκαγιών και καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για να περιορίσει τον αριθμό τους στο ελάχιστο, όμως αυτό δεν είναι κατορθωτό χωρίς τη συνεργασία του κοινού. Γι'αυτό η προσπάθεια μας στράφηκε στη διαφύτιση του κοινού και ειδικά των αγροτών και των εκδρομέων με ταυτόχρονη όμως καταγγελία των παρανομούντων.

Συνεχίστηκε και το 1997 η χρήση του αεροπλάνου του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος για βιολογικούς αεροψεκασμούς εναντίον της πιτυοκάμπης χρησιμοποιώντας ως βιολογικό παρασκεύασμα το "BACILLUS THURIGIENSIS" καθώς και το εντομοκτόνο "DIMILIN".

5. ΑΝΑΔΑΣΩΣΗ

Κατά τον υπό επισκόπηση χρόνο δέκα προωθητές γαιών αποσχολήθηκαν σχεδόν συνεχώς στην αναδάσωση.

Η έκταση που αναδασώθηκε ανέρχεται στα 291 εκτάρια ενώ άλλα 25 εκτάρια που καλλιεργήθηκαν θα φυτευθούν ή σπαρούν μέσα στο 1998. Οι δαπάνες για την αναδάσωση ήταν £213.845. Αναδάσωση έγινε στα δάση Πάφου, Τροόδους, Αδελφοί, Μαχαιρά, Λεμεσού, Ορείτες, Αγίας Νάπας, Κελλιών, Κακορατζιάς Α'. Πετροφάνη, Αρχαγγελούδι I και II, Αθαλάσσας, Αναρίτας, Κισσόνεργας και Τίμης.

6. ΔΙΑΘΕΣΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΞΥΛΕΙΑΣ

Κατά τον υπό επισκόπηση χρόνο η παραγωγή ξυλείας και η προμήθεια στις διάφορες Βιομηχανίες συνεχίστηκε σε ικανοποιητικό βαθμό.

Υλοτομήθηκε χλωρός όγκος ξυλείας 28 954 έμφλοιων κυβικών μέτρων (έ.κ.μ.) από τα διάφορα Κρατικά Δάση και πουλήθηκε στις Δασικές Βιομηχανίες Κύπρου Λτδ., και στους Ιδιώτες Εργολάβους, για την παραγωγή οικοδομήσιμης ξυλείας, μοριοσανίδων, κιβωτίων κ.τ.λ. Από τον πιο πάνω όγκο, ποσότητα 28 635 ε.κ.μ. ήταν στρογγύλη ξυλεία. Τα υπόλοιπα 319 ε.κ.μ. ήταν κλαδοξυλεία που πουλήθηκε στις Δασικές Βιομηχανίες Κύπρου Λτδ. για παραγωγή μοριοσανίδων. Οι εισπράξεις από την πώληση ξυλείας ανήλθαν στις £515.015. Επιπρόσθετα, ξυλεία αξίας £3.358 πουλήθηκε στις Δασικές Βιομηχανίες Κύπρου Λτδ., με πίστωση.

Πέραν της πιο πάνω ποσότητας, ξυλεία συνολικού όγκου 9 279 ε.κ.μ. πουλήθηκε ως καυσόξυλα και εισπράχθηκε το ποσό των £61.380.

Το Τμήμα Δασών εξέδωσε 35 άδειες για λειτουργία ιδιωτικών πριστηρίων.

7. ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ

Κατά το 1997 δόθηκε μεγάλη σημασία στο πότισμα φυτών ιδίως στις πεδιάδες και για το σκοπό αυτό ποτίστηκαν φυτά πάνω σε έκταση 94 εκταρίων. Επιπλέον έκταση 1 334 εκταρίων έτυχε δασοκομικής περιποίησης (αραιώσεις, βοτανίσματα). Η συνολική δαπάνη ήταν £119.604.

Η συλλογή σπόρου ήταν πολύ ικανοποιητική. Συνελέγησαν γύρω στα 1 337 κιλά σπόρου με συνολικά έξοδα £13.476. Εξήχθηκε στο εξωτερικό ποσότητα 17,75 κιλών και εισπράχθηκε το ποσό των £265.

Η παραγωγή στα δασικά φυτώρια ήταν 466 408 φυτά σε σύγκριση με 512 901 το 1996. Η παραγωγή του 1997 με το απόθεμα του 1996 ανήλθαι στις 936 333 φυτά. Από την όλη παραγωγή 98 012 χρησιμοποιήθηκαν από το Τμήμα Δασών, 185 086 πουλήθηκαν στο κοινό ή σε άλλα Τμήματα και 49 967 δόθηκαν δωρεάν σε σχολεία, κοινότητες και άλλους οργανισμούς και ιδρύματα για φύτευση δημοσίων ή κοινοτικών χώρων. Επίσης 22 428 φυτά δόθηκαν δωρεάν σε ιδιώτες για δάσωση ιδιωτικών εκτάσεων γης.

8. ΔΑΣΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Η διαχείριση των δασικών πόρων γίνεται πάνω σε αειφορική βάση και στοχεύει στην παραγωγή του μέγιστου δυνατού κοινωνικού και οικονομικού οφέλους από τα δάση με την πολλαπλή χρήση τους, με παράλληλη διατήρηση της φυσικότητάς τους και τη βελτίωση της σύνθεσης και της δομής τους.

Οι κυριότερες δραστηριότητες κατά το 1997 ήταν οι ακόλουθες:

α) Μελέτη της φυσικής αναγέννησης της τραχείας πεύκης

Σε συνεργασία με το Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών Θεσσαλονίκης συνεχίστηκε το ερευνητικό πρόγραμμα για τη φυσική αναγέννηση της τραχείας πεύκης της Κύπρου που άρχισε το 1996. Το πρόγραμμα θα συνεχισθεί και θα ολοκληρωθεί το 1998.

β) Καταγραφή/Χαρτογράφηση της δασικής φυτοκάλυψης σε περιοχές εκτός των κρατικών δασών

Κατά το 1997 συνεχίστηκε η καταγραφή/χαρτογράφηση της δασικής φυτοκάλυψης σε περιοχές εκτός των κρατικών δασών με κύριο στόχο την ετοιμασία Σχεδίου Προστασίας της από τις πυρκαγιές.

γ) Μηχανογράφηση

Μέσα στο 1997 παραλήφθηκαν άλλοι έξη ηλεκτρονικοί υπολογιστές και το Τμήμα Δασών διαθέτει τώρα συνολικά 40 καθώς επίσης και μεγάλο αριθμό προγραμμάτων που χρησιμοποιούνται πολύ αποτελεσματικά.

δ) Διάφορα

Κατά τη διάρκεια του 1997, ενοικιάστηκαν για αγροτικούς και κτηνοτροφικούς σκοπούς 1 216 εκτάρια δασικής γης. Εκδόθηκαν 25 άδειες λατομείων και δύο άδειες μεταλλείων.

9. ΔΑΣΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Το Δασικό Κολλέγιο συμπλήρωσε το 1997, το 46ο Ακαδημαϊκό έτος ζωής του. Πήραν το Δίπλωμα τους δεκαοκτώ σπουδαστές, δεκατρείς Κύπριοι, ένας από την Ζαμπία, ένας από την Αιθιοπία, ένας από την Γκάνα, ένας από την Σουαζιλάνδη και ένας από τη Γαμπία. Οργανώθηκε επίσης μία εξαμηνιαία σειρά μαθημάτων προχωρημένου επιπέδου και δύο σπουδαστές από το εξωτερικό θα πάρουν το δίπλωμα HIGHER DIPLOMA IN FORESTRY. Το 47ο Ακαδημαϊκό έτος άρχισε την 1η Οκτωβρίου 1997 με 40 σπουδαστές από τους οποίους 26 Κύπριοι και 14 αλλοδαποί.

Το Δασικό Κολλέγιο οργάνωσε δεκαπενθήμερη εκπαίδευτική εκδρομή στη Γερμανία, στην οποία πήραν μέρος 38 σπουδαστές και 4 καθηγητές.

Αριθμός υπαλλήλων του Τμήματος συμμετείχε σε διάφορα διεθνή συνέδρια, σεμινάρια κλπ. Επίσης ένας άλλος αριθμός υπαλλήλων έτυχε μετεκπαίδευσης στην Κύπρο και το εξωτερικό.

10. ΔΑΣΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

Η Δασική 'Ερευνα και η Δημοσιότητα συνεχίστηκαν πάνω στα ίδια θέματα όπως και στο παρελθόν, έναντι δαπάνης £16.748.

Συνοπτικά η 'Ερευνα έδωσε σημασία στη δασική γενετική με την παραγωγή καλής ποιότητας σπόρου, με την εγκατάσταση Σποροπαραγωγικών Συστάδων. Δασοβοτανικού Κήπου και Τράπεζας Κλώνων και στη δασική προστασία εναντίον εντόμων και μυκήτων.

11. ΦΥΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Το Τμήμα Δασών κατά το 1997 συνέβαλε σε μεγάλο βαθμό στην προσπάθεια που ανέλαβε το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος για τη διατήρηση του Φυσικού Περιβάλλοντος.

Το Τμήμα ενέτεινε τις προσπάθειες του για διατήρηση του δασικού περιβάλλοντος με διοργανώσεις διαλέξεων, εθελοντικής εργασίας, γιορτών και ομιλιών από το ραδιόφωνο και την τηλεόραση για την εξάπλωση της δενδροφύτευσης και την προστασία του Φυσικού Περιβάλλοντος.

Συνεχίστηκε η συστηματική καταγραφή των ενδημικών φυτών του τόπου μας κυρώς επίσης ο οργανωμένος εντοπισμός και προσδιορισμός της χλωρίδας μας με βασικό στόχο την προστασία της. Επίσης συνεχίσθηκε η συλλογή δειγμάτων φυτών για τη συμπλήρωση του φυτολογίου στο Τμήμα Δασών.

Για τον εντοπισμό και επιλογή δένδρων/ γιγάντων για κήρυξη τους σε Μνημεία της Φύσης, με σκοπό τη συντήρηση και προστασία τους, δαπανήθηκε ποσό £1.989.

Συνεχίστηκε η αποτελεσματική προστασία του κυπριακού αγρινού *Ovis gmelini ophion* που βοήθησε στην αύξηση του πληθυσμού του.

12. ΔΑΣΙΚΗ ΑΝΑΨΥΧΗ

Η προσέλευση του κοινού στους διάφορους δασικούς εκδρομικούς χώρους ήταν υπεράνω των προσδοκιών του Τμήματος. Τόσο οι εκδρομικοί χώροι όσο και οι περιοχές όπου επιτρέπεται η κατασκήνωση, ήταν κατά τις περιόδους αιχμής κατάμεστοι από κόσμο. Δαπανήθηκε ποσό £79.487 για την δημιουργία, ανάπτυξη ή και επέκταση εκδρομικών και κατασκηνωτικών χώρων, και ποσό £102.976 για τον καθαρισμό και συντήρηση τους.

Μέσα στα πλαίσια της πολιτικής για τη δημιουργία και ανάπτυξη Δασικών Πάρκων συνεχίστηκε η υλοποίηση του Σχεδίου Ανάπτυξης του Εθνικού Δασικού Πάρκου Αθαλάσσας που άρχισε το 1991.

Μέσα στο 1997 άρχισε η υλοποίηση του Σχεδίου Ανάπτυξης του Εθνικού Δασικού Πάρκου Πολεμιδιών. Το τελικό σχέδιο ετοιμάστηκε από το Τμήμα Δασών μετά από διαβουλεύσεις με άλλες αρμόδιες Κρατικές Υπηρεσίες, τις Τοπικές Αρχές και άλλους ενδιαφερόμενους φορείς.

Επίσης συνεχίστηκε η υλοποίηση των Σχεδίων Ανάπτυξης των Εθνικών Δασικών Πάρκων Παιδαγωγικής Ακαδημίας και Τροόδους.

Το ποσό που δαπανήθηκε το 1997 για τη δημιουργία, ανάπτυξη και συντήρηση των Εθνικών Δασικών Πάρκων ήταν £224.476.

Το Τμήμα Δασών κατασκεύασε με Τμηματικές πιστώσεις ένα Μονοπάτι Περιπάτου μήκους 3,50 χιλιομέτρων στο Χρώμιο (Δάσος Τροόδους) έναντι δαπάνης £4.919. Επιπρόσθετα με πιστώσεις ύψους £13.300 που παραχώρησε ο Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού

κατασκευάστηκε ένα Μονοπάτι Μελέτης της Φύσης στο Αποθέρι (Δάσος Τροόδους) μήκους 8,50 χιλιομέτρων.

Για τη συντήρηση και βελτίωση των μονοπατιών μελέτης της φύσης και περιπάτου, που κατασκευάστηκαν μέσα στην κρατικά δάση, δαπανήθηκε ποσό £17.798.

Για τα διάφορα Μονοπάτια Μελέτης της Φύσης και Περιπάτου, που κατασκευάστηκαν μέσα στα κρατικά δάση, αλλά και έξω από αυτά επιδεικνύεται τεράστιο ενδιαφέρον τόσο από ντόπιους όσο και από ξένους επισκέπτες.

13. ΔΑΣΙΚΗ ΜΗΧΑΝΙΚΗ

α) Δασικοί δρόμοι

Η κατασκευή νέων και η βελτίωση υφιστάμενων δρόμων, συνιστά αξιόλογη δραστηριότητα του Τμήματος, γιατί από τη μια εξυπηρετεί την προστασία, περιποίηση και εκμετάλλευση των δασών και από την άλλη τον τουρισμό και τη συγκοινωνία μεταξύ των διαφόρων χωριών.

Κατά τον υπό επισκόπηση χρόνο κατασκευάστηκαν:

- 3,52 χιλιόμετρα δασικών δρόμων έναντι δαπάνης £ 47.545
- 11,29 χιλιόμετρα δρόμων προσπέλασης έναντι δαπάνης £27.994
- 53,05 χιλιόμετρα εξαγωγικών δρόμων έναντι δαπάνης £182.164

Επίσης διαπλατύνθηκαν δρόμοι μήκους 40,13 χιλιομέτρων και 6,79 χιλιόμετρα δρόμοι ασφαλτοστρώθηκαν έναντι δαπάνης £1.058.823.

Πέραν των πιο πάνω, 1 378 χιλιόμετρα δρόμων, 793 χιλιόμετρα δρόμων προσπέλασης και 962 χιλιόμετρα εξαγωγικών δρόμων έχουν συντηρηθεί με δαπάνη £198.996.

Στο τέλος του 1997 το ολικό μήκος του δασικού οδικού δικτύου αποτελείτο από 1 381,67 χιλιόμετρα δασικών δρόμων, 804,71 χιλιόμετρα δρόμων προσπέλασης και 1 014,81 χιλιόμετρα εξαγωγικών δρόμων.

β) Δασικές Τηλεπικοινωνίες

Η Δασική Υπηρεσία διατηρεί και συντηρεί ένα πολύ καλό τηλεπικοινωνιακό σύστημα για αποτελεσματική δασική προστασία και διαχείριση. Διαπανήθηκε το ποσό των £55.322 για συντήρηση και το ποσό των £22.077 για επέκταση και βελτίωση του συστήματος.

Το σύστημα κατά το τέλος του 1997 αποτελείτο από:

- 391,92 χιλιόμετρα τηλεφωνικών γραμμών
- 399 τηλέφωνα
- 1 τηλέφωνο αυτοκινήτου
- 9 φορητά τηλέφωνα
- 8 συσκευές τηλεειδοποίησης
- 7 τηλεφωνικά κέντρα
- 20 ενδιαμέσους ραδιοτηλεπικοινωνιακούς σταθμούς (10 V.H.F.)
- 4 Ραδιοτηλεπικοινωνιακούς σταθμούς ελέγχου
- 333 ασυρμάτους αυτοκινήτων
- 424 φορητούς ασυρμάτους
- 4 σταθμούς αναμετάδοσης.

γ) Δασικά Κτίρια

Μέσα στο 1997 κτίστηκε μια οικία στο Δασικό Σταθμό Κόρνου, ένα γραφείο στην Αθαλάσσα και συμπληρώθηκε το κτίσιμο μιας οικίας στο Δασικό Σταθμό Παρεκκλησιάς. Επίσης άρχισε το κτίσιμο μιας οικίας στο Δασικό Σταθμό Αγίας Μαρίνας. Επιπρόσθετα έγιναν βελτιώσεις στο Δασικό Σταθμό Αγίου Νικολάου, σε μια οικία στο Δασικό Φυτώριο Αθαλάσσας, σε μια οικία στο Δασικό Σταθμό Σταυρού Ψώκας, στο γραφείο του Δασικού Φυτωρίου Φασουρίου και στο μηχανουργείο του Δασικού Σταθμού Σταυρού Ψώκας έναντι συνολικής δαπάνης £41.932.

Επίσης έγιναν συνηθισμένες βελτιώσεις σε διάφορα δασικά κτίρια έναντι συνολικής δαπάνης £109.324. Για τον εξοπλισμό διαφόρων δασικών κτιρίων διαπανήθηκε το ποσό των £10.821.

δ) Μηχανήματα και Οχήματα

Κατά το 1997 δαπανήθηκε το ποσό των £118.702 για τη λειτουργία του μηχανουργείου του Τμήματος Δασών στην Αθαλάσσα.

Κατά τη διάρκεια του χρόνου το Τμήμα Δασών εφοδιάστηκε με έξη καινούργια πυροσβεστικά οχήματα, τριανταδύο μικρά οχήματα και δύο προωθητές γης.

Αγοράστηκαν εικοσιδύο αλυσοπρίονα και άλλα δευτερεύοντα μηχανήματα συνολικής δαπάνης £47.511.

14. ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΕ ΠΕΡΙΟΙΚΟΥΣ ΤΩΝ ΔΑΣΩΝ

Μέσα στα πλαίσια της κοινωνικοοικονομικής πολιτικής της Κυβέρνησης που εκφράζεται ταυτόχρονα και μέσω του Τμήματος Δασών προσφέρθηκε απασχόληση σε περιοίκους των δασών. Η ολική απασχόληση που προσφέρθηκε σε τακτικούς και έκτακτους εργάτες ανήλθε στις 82 940 μέρες εργασίας. Εκτός από τα άτομα που απασχόλησε το Τμήμα απ'ευθείας, ένας αριθμός υλοτόμων απασχολήθηκε είτε από ιδιώτες εργολάβους είτε ως αυτοεργοδοτούμενοι για την υλοτομία και μεταφορά των πρώτων υλών στις διάφορες δασικές βιομηχανίες ή αλλού.

15. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ

Το 1997, μέσω του Σχεδίου Βοήθειας της Υπάτης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες, εγκρίθηκε ποσό £395.868 για διάφορα αναπτυξιακά έργα όπως αναδάσωση, δασοκομία, δρόμοι, πυροπροστασία/αντιπυρικές λωρίδες, την αγορά διαφόρων οχημάτων/μηχανημάτων καθώς επίσης την διοργάνωση σεμιναρίων.

Το ποσό των £395.868 δαπανήθηκε όπως πιο κάτω:

— Αναδάσωση

Αναδασώθηκε έκταση 3 εκταρίων περίπου και έγινε επαναφύτευση σε άλλα 20 εκτάρια. Επίσης καλλιεργήθηκαν 40 εκτάρια έναντι συνολικής δαπάνης £54.875.

— Δασοκομία

'Έκταση 437 εκταρίων έτυχε δασοκομικής περιποίησης και το ποσό που δαπανήθηκε ανήλθε στις £74.044.

— Δρόμοι

Συντηρήθηκαν 498 χιλιόμετρα δασικών δρόμων έναντι δαπάνης £23.602.

— Πυροπροστασία/Αντιπυρικές Λωρίδες

Κατασκευάστηκαν 5 χιλιόμετρα αντιπυρικών λωρίδων και έγινε συντήρηση σε άλλα 190 χιλιόμετρα. Επίσης για σκοπούς πυροπροστασίας συμπληρώθηκε το κτίσιμο μιας οικίας στο Δασικό Σταθμό Παρεκκλησιάς, άρχισε το κτίσιμο μιας άλλης στο Δασικό Σταθμό Αγίας Μαρίνας και έγιναν βελτιώσεις στο Δασικό Σταθμό Αγίου Νικολάου έναντι συνολικής δαπάνης £51.059.

— Οχήματα, Μηχανήματα και 'Άλλος Εξοπλισμός

Αγοράσθηκαν τρεις καινούργιοι προωθητές γης, από τους οποίους ο ένας θα παραληφθεί αρχές του 1998 από την Ηλεκτρομηχανολογική Υπηρεσία, καθώς επίσης άλλος εξοπλισμός έναντι του ποσού των £190.717.

— Σεμινάρια

Για τη διοργάνωση σεμιναρίων καθώς και για εκπαιδευτικούς σκοπούς δαπανήθηκε ποσό £1.571.

16. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΆΛΛΕΣ ΧΩΡΕΣ, ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ

Μέσα στα πλαίσια της συμφωνίας συνεργασίας Κύπρου - Ελλάδας στο Γεωργικό Τομέα έγινε ανταλλαγή επισκέψεων Κυπρίων και Ελλαδίτων ειδικών σε θέματα Δασοπονίας.

Κατά το 1997, όπως και κατά τα προηγούμενα χρόνια, το Τμήμα Δασών συνεργάστηκε στενά με διάφορες Κυβερνητικές και άλλες Υπηρεσίες καθώς και με οργανώσεις. Η συνεργασία απέβλεπε ουσιαστικά στην προώθηση και επίτευξη των σκοπών και στόχων του Τμήματος. Αναφέρεται ειδικότερα η στενή συνεργασία με την Αστυνομία, την Εθνική Φρουρά, την Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου, την Ειρηνευτική Δύναμη των Ηνωμένων Εθνών, τις Βρεττανικές Βάσεις, τους Προσκόπους και Οδηγούς και το Φιλοδασικό Σύνδεσμο. Για τη συνεργασία αυτή και για τη βοήθεια που παρασχέθηκε ποικιλότροπα στο Τμήμα εκφράζονται θερμές ευχαριστίες.

Θερμές ευχαριστίες εκφράζονται επίσης στην Υπάτη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες σχετικά με τη βοήθεια που παραχωρήθηκε στο Τμήμα Δασών τόσο για διάφορα αναπτυξιακά έργα όσο και την αγορά διαφόρων οχημάτων και μηχανημάτων. Επίσης θερμές ευχαριστίες εκφράζονται στην Κυβέρνηση της Ομόσπονδης Δημοκρατίας της Γερμανίας και στην Κοινοπολιτειακή Γραμματεία για υποτροφίες που πρόσφεραν σε ξένους σπουδαστές.

Θα πρέπει τέλος να αναφερθεί και εξαρθεί ο ζήλος και η αφοσίωση που επέδειξε το προσωπικό του Τμήματος στην εκτέλεση των καθηκόντων του που αποτέλεσαν, σε τελευταία ανάλυση, το σημαντικότερο συντελεστή της επιτυχίας στην επίτευξη των σκοπών και στόχων του Τμήματος.